Lietas Nr. 128037916
Lietas arhīva Nr. 1-0379-16/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2016.gada 15.decembrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa
tiesnese I.Ramane
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. A/ sūdzībā par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka p.i.A.Pumpura 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1876.

Aprakstošā daļa

2016.gada 2.jūnijā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Zemgales iecirkņa Kārtības policijas nodaļas jaunākais inspektors Kārlis Otisons sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu PC185344, kurā norādīts, ka 2016.gada 3.janvārī /adrese/, konstatēts, ka /pers. A/ ir neatļauti lietojusi narkotiskās vai psihotropās vielas, ko apliecina VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs" veiktā ekspertīze, kurā /pers. A/ konstatēja psihotropo vielu ietekmi – medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.29, urīna izmeklēšanā tika atrastas sintētisko katinonu zīmes – ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultāti Nr.15.

Protokolā norādīts, ka par izdarīto administratīvo pārkāpumu paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 46.panta pirmajā daļā.

2016.gada 21.jūnijā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Zemgales iecirkņa Kārtības policijas nodaļas galvenā inspektora pienākumu izpildītāja J.Višņevska bez /pers. A/ klātbūtnes izskatīja lietu un pieņēma lēmumu (turpmāk – sākotnējais lēmums) sodīt viņu par izdarīto administratīvo pārkāpumu, izsakot brīdinājumu, nekonstatējot atbildību mīkstinošos vai pastiprinošos apstākļus.

/pers. A/ pārsūdzējusi sākotnējo lēmumu.

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1876 (turpmāk – iestādes lēmums) sākotnējais lēmums lietā Nr.PC091028 atstāts negrozīts.

Iestādes lēmumā norādīts, ka /pers. A/ liecinājusi, ka Ziemassvētku nedēļas laikā atradusies Amsterdamā, kur lietojusi marihuānu un halucinogēnās sēnes. 2016.gada 3.janvārī viņa nogādāta ANPREN narkotisko, psihotropo vielu reibuma noteikšanai. Pēc ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātiem Nr.15 (medicīniskās pārbaudes protokola Nr.29 pielikums) /pers. A/ urīna izmeklēšanas rezultātā atrastas sintētisko narkotiku „zīmes". Eksperta atzinumā /pers. A/ konstatēta psihotropo vielu ietekme.

Vērtējot /pers. A/ sūdzībā norādītos argumentus, iestādes lēmumā secināts, ka /pers. A/ medicīniskā pārbaude narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanai veikta atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 2.jūnija noteikumu Nr.394 „Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība" prasībām un kārtībai.

Iestāde medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.29 norādīto uzskata par pietiekamu, lai konstatētu psihotropās vielas lietošanas faktu Latvijā bez ārsta nozīmējuma.

Iestādes ieskatā medicīniskās pārbaudes protokols Nr.29 „Narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmei (iespaida) noteikšanai" pierāda /pers. A/ psihotropās vielas lietošanas faktu. Tā kā nav ziņu, ka personai būtu nozīmēti medikamenti, kas satur psihotropās vielas, secināts, ka lietošana notikusi bez ārsta nozīmējuma.

Iestāde konstatējusi, ka /pers. A/ arguments, ka viņa lietoja halucinogēnās sēnes Holandē ir pretrunā ar medicīnas pārbaudē norādīto par psihotropo vielu reibumu. Proti, no pievienotajām aviobiļetēm secināms, ka /pers. A/ Latvijā ieradās 2015.gada 24.decembrī, bet medicīnas pārbaudē norāda, ka lietojusi 2015.gada 26.decembrī. Iestāde secina, ka /pers. A/ neapstrīd ziņas, ko sniegusi medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.29, proti, ziņas par narkotisko, psihotropo, toksisko un citu vielu lietošanu, marihuāna, halucinogēnās sēnes 26.decembrī, agrāk kokaīns.

Iestāde atzīst, ka pārkāpums ir izdarīts personai apzinoties, ka tā lieto psihotropās vielas bez ārsta nozīmējuma. /pers. A/ 2016.gada 18.janvārī ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātos Nr.15 atrastas sintētisko katinonu „zīmes", kas ir iekļautas Latvijas kontrolējamo narkotisko, psihotropo vielu un prekursoru I sarakstā. 2005.gada 8.novembra noteikumi N.847 (Aizliegtās sevišķi bīstamās narkotiskās vielas, tām pielīdzinātās psihotropās vielas un augi, kuru nelegāla aprite un ļaunprātīga lietošana apdraud veselību).

Pamatojoties uz norādīto iestāde atzinusi, ka sākotnējais lēmums ir likumīgs un atbilst APK 274.panta prasībām. Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, sūdzība noraidīta.

Iestādes lēmumu /pers. A/ (turpmāk – sūdzības iesniedzēja) pārsūdzējusi tiesā pilnā apjomā, lūdzot atcelt 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1876 un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Sūdzībā norādīts, ka iestāde nav ņēmusi vērā aviobiļetes par sūdzības iesniedzējas atrašanos Holandē. Norāda, ka neatceroties konkrētu datumu, kad lietojusi halucinogēnās sēnes Amsterdamā un līdz ar to ekspertīzes laikā pateikusi aptuveno datumu. Vairākkārt norādījusi, ka sēnes lietojusi Amsterdamā.

Uzskata par nepamatotu iestādes atzinumu, ka /pers. A/ neapstrīd ziņas, ko sniegusi medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.29, proti, ziņas par narkotisko, psihotropo, toksisko un citu vielu lietošanu, marihuāna, halucinogēnās sēnes 26.decembrī, agrāk kokaīns.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka tas ir tikai iestādes viedoklis. Sūdzības iesniedzējai nebija iespējas iepazīties ar ekspertīzes rezultātiem un tas, ka viņas organismā ir atrastas, kaut kādas neatļautās vielas viņai tapa zināms tikai pie administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas.

Turklāt VID Muitas policijas pārvaldes izmeklēšanas daļas vecāka muitas eksperte A.Ozolas, 2016.gada 23.marta lēmumā par materiālu izdalīšanu no kriminālprocesa Nr.1589007915 tieši konstatēts fakts, ka „2015.gada Ziemassvētku nedēļas laikā atradās Amsterdamā, kur lietoja marihuānu un

halucinogēnās sēnes". Pastāvot šādam lēmumam, nav saprotama uz kāda pamata policija sūdzības iesniedzēju vaino neatļautu vielu lietošanā Latvijā.

Sūdzības iesniedzējas ieskatā 2016.gada 27.jūlija lēmums balstīts tikai uz ekspertīzi un viņas liecību nepareizu interpretāciju, neņemot vērā viņas paskaidrojumus. Uzskata, ka VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs" veiktā ekspertīze nevar noteikt ne vietu, ne laiku, kur šīs vielas ir nonākušas viņas organismā.

Uzsver, ka ignorējot viņas 2016.gada 20.jūnija lūgumu atlikt lietas izskatīšanu ir pārkāpts Latvijas APK 262.pants. Bez izskatīšanas atstāts sūdzības iesniedzējas paziņojums par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu, jo viņas darbībās nav konstatējams Latvijas APK 46.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma sastāvs.

Norāda, ka līdzīgā situācijā ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2016.gada 29.aprīļa spriedumu administratīvā pārkāpuma lieta izbeigta. Sūdzības iesniedzējas ieskatā viņa nav APK 46.panta pirmajā daļā minētais tiesību subjekts un līdz ar to policijai bija pienākums lietu izbeigt.

Latvijas APK 289.^{6} panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesas administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Sūdzības izskatīšanas laiks rakstveida procesā sūdzības iesniedzējai un iestādei paziņots, 2016.gada 16.septembrī nosūtot tiesas paziņojumu par lietas izskatīšanas laiku rakstveida procesā un izskaidrotas tiesības lūgt lietu izskatīt tiesas sēdē. Ievērojot, ka sūdzības iesniedzēja un iestāde nav lūguši lietu izskatīt mutvārdu procesā, tiesa lietu skata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, izvērtējot sūdzības pamatojumu, pārsūdzētā iestādes lēmuma motivāciju, tiesa atzīst, Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka p.i. A.Pumpura 2016.gada 27.jūlija lēmums Nr.1876 atceļams, bet /pers. A/ sūdzība apmierināma.

Latvijas APK 289.^{6} panta septītajā daļā noteikts, ka tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, tajā skaitā izlemj, vai ir noticis administratīvais pārkāpums; vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā; vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu; vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību; kāds administratīvais sods piemērojams personai.

Tādējādi izskatot sūdzību par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, tiesa pārbauda pārsūdzētā lēmuma likumību un pamatotību. Līdz ar to tiesa vērtē, vai pārsūdzētais lēmums atbilst tiesību normām un ir pamatots ar pārbaudītiem un pierādītiem faktiskajiem apstākļiem, respektīvi, vai sūdzības iesniedzējs ir pamatoti atzīts par vainīgu konkrētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un piemērots atbilstošs administratīvais sods.

Administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC185344 sastādīts un lēmums Nr.1876 pieņemts par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 46.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 46.panta pirmajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos vai glabāšanu nelielā apmērā bez nolūka tās realizēt vai par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu lietošanu.

No sūdzības satura secināms, ka lietā ir strīds par to, vai sūdzības iesniedzējas darbībās ir konstatējams Latvijas APK 46.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs. Sūdzības iesniedzēja neapstrīd psihotropās vielas lietošanas faktu, bet noliedz, ka Latvijā neatļautu vielu būtu lietojusi Latvijas teritorijā.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Šie fakti konstatējami ar pierādīšanas līdzekļiem, kas noteikti Latvijas APK 243.^{1} pantā.

Konkrētajā lietā tiesa konstatē, ka iestāde sūdzības iesniedzējas vainu konstatējusi pamatojoties uz 2016.gada 2.jūnija Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Zemgales iecirkņa Kārtības policijas nodaļas jaunākā inspektora Kārļa Otisona administratīvā pārkāpuma protokolu PC185344, VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs" medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.29 narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes (iespaida) noteikšanai.

Atbilstoši Latvijas APK 244.panta noteikumiem, institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas. Tādējādi tiesa izvērtē, vai pārsūdzētais lēmums pamatots uz pietiekamiem un attiecināmiem pierādījumiem un vai ir dots atbilstošs to novērtējums.

Sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka viņa no 2015.gada 19.decembra līdz 2015.gada 24.decembrim bijusi Amsterdamā un lietojusi halucinogēnās sēnes un marihuānu, kas šajā valstī ir atļautas.

Tiesai nav pamata apšaubīt sūdzības iesniedzējas apgalvojumu par viņas atrašanos ārvalstīs, jo tas apstiprinās ar lietas materiāliem pievienotajām aviobiļetēm lidojums Rīga-Eindhoven-Riga.

Lietas materiāliem pievienotajā 2016.gada 2.jūnija administratīvā pārkāpuma protokolā PC185344 redzams, ka jau pārkāpuma konstatēšanas laikā /pers. A/ ir izteikusi iebildumus par narkotisko vielu lietošanu Latvijā.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 237.pants nosaka, ka lietvedības uzdevumi administratīvo pārkāpumu lietās ir savlaicīgi, vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrot katras lietas apstākļus, izlemt to stingrā saskaņā ar likumu [..].

Tātad amatpersonu rīcībai, noskaidrojot lietas apstākļus un tos, fiksējot dokumentos, savācot citus pierādījumus, ir izvirzāmas augstas prasības. Ja administratīvā pārkāpuma lietā esošie pierādījumi nav pilnīgi un objektīvi, tajos nav savlaicīgi un vispusīgi fiksēti pārkāpuma apstākļi, tie nevar kalpot par pamatu personas saukšanai pie administratīvās atbildības. Ir jāņem vērā, ka administratīvā pārkāpuma lietas pēc savas būtības un soda rakstura atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām ir vērtējamas kā „mazās krimināllietas" (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009.gada 10.februāra spriedumu lietā /pers. K/ v. Russia; Satversmes tiesas 2002.gada 20.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-17-0106, 6.1.apakšpunktu). Līdz ar to, pierādīšanas standartam administratīvā pārkāpuma lietā ir jābūt augstam un pielīdzināt kriminālprocesa vispārējiem principiem un pierādīšanas noteikumiem.

Tādējādi secināms, ka administratīvo pārkāpumu lietās ir jāievēro Kriminālprocesa likuma 19.pantā nostiprinātais nevainīguma prezumpcijas princips, kurš cita starp nosaka, ka visas saprātīgās šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību. Izvērtējot pierādījumus administratīvo pārkāpumu lietās. Tātad pamats secinājuma izdarīšanai par personas vainīgumu var būt tikai tieši un nepašaubāmi pierādījumi par personas izdarītām prettiesiskām darbībām un arī personas subjektīvo attieksmi pret šo darbību kaitīgumu.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.panta pirmo daļu iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā — iestādei.

Tiesa konstatē, ka lietā nav iegūti pietiekami pierādījumi, kas dotu pamatu atzīt, ka sūdzības iesniedzēja neatļauto psihotropo vielu lietojusi tieši Latvijas teritorijā, nevis kā to apgalvo /pers. A/ Holandē.

VSIA „Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs" medicīniskās pārbaudes protokols Nr.29 narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes (iespaida) noteikšanai apstiprina tikai to, ka personai konstatēta psihotropo vielu ietekme, par ko nepastāv strīds. Medicīniskās pārbaudes protokolā nav iekļautas ziņas par laiku, kad šīs vielas, kuru ietekme ir konstatēta, nonākušas personas organismā vai informācija par laiku kādā attiecīgās psihotropās

vielas ietekme saglabājas organismā.

Šādas ziņas nesatur arī Ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultāti Nr.15.

Apstāklis, ka sūdzības iesniedzēja iestādē un medicīnas iestādē nosaukusi atšķirīgus neatļauto vielu lietošanas laikus Holandē, nav pietiekams pamats, lai atzītu, ka persona tās lietojusi arī atgriežoties Latvijā.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka neatļautās vielas „zīmes" sūdzības iesniedzējas organismā konstatētas 10 dienas pēc atgriešanās no Holandes. Tādējādi pamats konstatēt, ka neatļautā viela lietota Latvijas teritorijā būtu, ja lietā pastāvētu ziņas par to, ka sintētiskā katinona, „zīmes" organismā saglabājas un tās var noteikt ne ilgā kā 10 dienu laikā pēc lietošanas. Šādas ziņas lietas materiāli nesatur.

Atbilstoši Latvijas APK 289.^{6} panta sestajai daļai tiesa nav tiesīga pēc savas iniciatīvas iegūt pierādījumus, līdz ar to tiesai liegta iespēja iegūt papildus ziņas par faktiem, kas apstiprinātu, ka 2016.gada 3.janvārī /pers. A/ organismā konstatētās psihotropās vielas – sintētiskā katinona, „zīmes" organismā saglabājas un tās var noteikt ne ilgā kā 10 dienu laikā pēc lietošanas.

Tā kā tiesa nav konstatējusi citus pierādījumus, kas saturētu ziņas par tādiem faktiem, kas dod pamatu konstatēt, ka /pers. A/ psihotropo vielu neatļauti lietojusi Latvijas teritorijā, viņas darbībās nav konstatējams Latvijas APK 46.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Tā kā nav izpildījies administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas norādīts administratīvā pārkāpuma protokolā, konstatējams Latvijas APK 239.panta 1.punktā noteiktais apstāklis, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā – notikumā nav Latvijas APK 46.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma sastāva, līdz ar to administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama lietvedība.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Latvijas APK 289.^{12} panta otrās daļas 2.punkta, tiesa

n o s p r i e d a:

apmierināt /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka p.i. A.Pumpura 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1876.

Atcelt Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka p.i. A.Pumpura 2016.gada 27.jūlija lēmumu Nr.1876, un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu pret /pers. A/ (administratīvā pārkāpuma protokolsPC185344).

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā 10 darba dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā no 2016.gada 15.decembra.

Tiesnese I.Ramane